

**VOLLEDIG
OPGEHEVEN**

GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING
Besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 21 november 2006

TITEL V THERMISCHE ISOLATIE VAN GEBOUWEN

ALGEMENE INLEIDING

KENMERKEN VAN DE BOUWWERKEN EN HUN NAASTE OMGEVING

BEWOONBAARHEIDSNORMEN VOOR WONINGEN

BOUWPLAATSEN

TOEGANKELIJKHEID VAN GEBOUWEN VOOR PERSONEN MET BEPERKTE MOBILITEIT

THERMISCHE ISOLATIE VAN GEBOUWEN

RECLAME EN UITHANGBORDEN

DE WEGEN, DE TOEGANGEN ERTOE EN DE NAASTE OMGEVING ERVAN

DE PARKEERNORMEN BUITEN DE OPENBARE WEG

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

THERMISCHE ISOLATIE VAN GEBOUWEN

Deze tekst met bijgaande verordenende schetsen vormt de officiële versie van de verordening zoals deze is goedgekeurd door de Regering op 21 november 2006. De schetsen zijn genummerd en voorzien van een duidelijke verwijzing naar het artikel waarop ze betrekking hebben.

De omliggende commentaar en de illustraties in de tekst hebben enkel een indicatieve waarde. Zij geven informatie aan de lezer over de aard van de wetteksten door aanbevelingen en nuttige referenties.

De wetteksten en verordenende teksten waarnaar in de verordening worden verwezen, kunnen evolueren.

De GSV kan worden geraadpleegd op de site www.gsv.irisnet.be.

Deze Titel zal worden vervangen door een ordonnantie die de Europese Richtlijn 2002/91/CE met betrekking tot de energieprestatie van de gebouwen zal transponeren.

ARTIKEL 1 TOEPASSINGSGEBIED

§ 1. Deze titel is van toepassing op het volledige grond- gebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

§ 2. Deze verordening is van toepassing op de handelingen en werken bedoeld in artikel 98, § 1, eerste lid van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening, waarvoor een stedenbouwkundige vergunning nodig is en die betrekking hebben op de gebouwen bedoeld in § 3.

§ 3. De bedoelde gebouwen zijn:

- woongebouwen;
- kantoorgebouwen;
- schoolgebouwen;

ARTIKEL 2 DEFINITIES

§ 1. In deze titel wordt verstaan onder:

1° Schoolgebouw: gebouw waarin wordt onderwezen of waar activiteiten van een psychomedisch-sociaal centrum plaats grijpen, en dat voor het uitvoeren van die activiteiten tot minstens vijftien graden Celsius verwarmd wordt;

2° Woongebouw: gebouw of elk gedeelte van een gebouw dat hoofdzakelijk bestemd is voor huisvesting met permanente bezetting, zoals met name: woningen, appartementsgebouwen, zieken-huizen, rusthuizen, opvangcentra, hotels, verzorgingscentra, logies, gevangenissen, internaten en kazernes;

3° Kantoorgebouw: lokaal dat voor de uitoefening van de activiteiten tot minstens 15 graden celsius verwarmd wordt en dat bestemd is voor:

- a) hetzij de bestuurs- of administratieve werkzaamheden van een bedrijf, een openbare dienst, een zelfstandige of een handelaar;
- b) hetzij de uitoefening van een vrij beroep;
- c) hetzij de activiteiten van bedrijven voor intellectuele dienstverlening, met inbegrip van de activiteiten van dienstenbedrijven en bedrijven voor de vervaardiging van immateriële goederen zoals software of multimedia.

4° k-waarde: de warmtedoorgangscoefficiënt van de wanden van het warmteverliesoppervlak van het gebouw, berekend volgens de norm NBN B62-002;

5° K-peil: het peil van de globale warmte-isolatie, berekend volgens de norm NBN B62-301;

6° AT: de oppervlakte van het warmteverliesoppervlak van het gebouw;

7° s: de som van de oppervlakten van de wanden of wanddelen van het warmteverliesoppervlak van het gebouw, die verbouwd of herbouwd worden.

§ 2. De gebruikte technische termen moeten geïnterpreteerd worden volgens hun de betekenis overeenkomstig de normen van de reeks NBN B62.

De NBN-normen waarnaar deze verordening verwijst, zijn deze die van kracht zijn bij het indienen van de aanvraag tot het verkrijgen van een stedenbouwkundige vergunning of deze die van kracht waren tot maximum 6 maand vóór die datum.

ARTIKEL 3 **K-WAARDE**

De k-waarde van de wanden of wanddelen van het warmteverliesoppervlak van de gebouwen bedoeld in artikel 1, die gebouwd, verbouwd of herbouwd worden, mag de waarden vermeld in bijlage 1 van deze titel niet overschrijden.

ARTIKEL 4 **K-PEIL**

§ 1. Bij nieuw op te richten gebouwen mag het K-peil niet groter zijn dan:

- 55 voor woongebouwen;
- 65 voor kantoorgebouwen en school-gebouwen.

Bij verbouwingen of heropbouw mag het K-peil niet groter zijn dan:

1° 55 + 10. AT/s voor woongebouwen;

2° 60 + 10. AT/s voor kantoorgebouwen en schoolgebouwen.

§ 2. In geval van gemengd gebruik en indien meer dan 30% van de totale oppervlakte bestemd is voor de huisvesting, zijn de vereisten voor de woongebouwen van toepassing op het volledig gebouw.

ARTIKEL 5 **ONROEREND ERFGOED**

De Regering kan afwijken van de normen bedoeld in de artikelen 3 en 4 wanneer ze werken toelaat zoals die welke opgesomd zijn in de artikelen 211 en 232 van het Brussels Wetboek van de Ruimtelijke Ordening.

ARTIKEL 6 **OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN**

Deze titel is van toepassing op de stedenbouwkundige vergunningsaanvragen die worden ingediend na de inwerkingtreding ervan.

De GSV werd bekendgemaakt op 19.12.2006 en trad in werking op 03.01.2007.

TABEL 1: MAXIMALE k-WAARDE IN W/m²K (NBN B62-002)

Wanden of wanddelen van het warmteverliesoppervlakte van het gebouw	k_{max} (W/m ² K)
Doorschijnende wanden 1 (vensters, deuren ...).	2,5
Muren en ondoorschijnende wanden:	
tussen het beschermd volume en de buitenlucht of	
tussen het beschermd volume en een niet verwarmde en niet vorstvrije ruimte	0,6
tussen en het beschermd volume en een niet verwarmde maar vorstvrije ruimte	0,9
tussen het beschermd volume en de volle grond	0,9
Dak tussen het beschermd volume en de buitenlucht of het geheel van bovenste plafond + zolder + dak	0,4
Vloeren:	
tussen het beschermd volume en de buitenlucht of tussen het beschermd volume	
en een niet verwarmde en niet vorstvrije ruimte	0,6
tussen het beschermd volume en een niet verwarmde maar vorstvrije ruimte	0,9
tussen het beschermd volume en de volle grond	1,2
Gemeenschappelijke wanden tussen twee beschermd volumes of tussen appartementen 2	1,0

1 De k-waarde die hier bedoeld wordt is de gemiddelde k-waarde van alle doorschijnende wanden op dezelfde wijze bepaald als $k_{i,T}$ voor de vensters.

2 De eis geldt niet voor reeds bestaande gemeenschappelijke muren waartegen een nieuw gebouw wordt aangebracht.

Gezien om te worden gevoegd bij titel V van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering vanhoudende goedkeuring van Titels I tot VIII van de Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening.

BIJLAGE 2

Bijlage IX wordt toegevoegd aan het besluit van de executieve van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 17 januari 2002 houdende de samenstelling van het dossier voor een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag gewijzigd door het besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 11 april 2003;

"BIJLAGE IX"

FORMULIER ISO 1

Invulformulier te voegen bij het dossier van aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning.

1. Administratieve gegevens :

Dossier nr.

Datum :/...../.....

Aard van het bouwwerk :

Straat :

Stad of gemeente :

Kadastrale sectie :

postnr :

nr van het perceel :

Begindatum van de werken :

2. Verklaring van de architect :

Ondergetekende,architect,

woonachtig te

verklaart dat de hierbijgevoegde en ingevulde formulieren in overeenstemming zijn met de voorziene werken zoals aangeduid op de plannen en in het op te maken bestek. De opgegeven informatie alsmede de bekomen rekenresultaten tonen aan dat de werken voldoen aan de eisen inzake de thermische isolatie zoals opgelegd door het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van

Datum :

De Architect,

3. Verklaring van de bouwheer :

Ondergetekende,

woonachtig te,

verklaart kennis genomen te hebben van deze verklaring met hierbijgevoegde invulformulieren opgemaakt door zijn architect en verbindt zich er toe de uitvoering van de werken conform te houden aan de eisen inzake de thermische isolatie zoals opgelegd door het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van

Datum :

De Bouwheer,

Inbreuken op de door dit besluit bepaalde regels worden bestraft overeenkomstig titel V -Misdrijven en Strafbepalingen- van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening.

BIJLAGE 2

Berekening van het globaal isolatieniveau volgens NBN B62-301

Vermeld in kolom A_s de oppervlakte van de verbouwde of herbouwde wanden

	Wandelementen van het warmteverlies-oppervlak	A_s	k_j (W/m ² K)	A_j (m ²)	$k_j \cdot A_j$ (W/K)	$\sum k_j \cdot A_j$ (W/K)	a_j	$\sum a_j \cdot k_j \cdot A_j$ (W/K)
1	Doorschijnende wanden, vensters, lichtkoepels, dakramen	----	----	----	----	----	1	----
2	Buitendeuren en poorten	----	----	----	----	----	1	----
3	Buitenmuren	----	----	----	----	----	1	----
4	Daken (plat of heilend) of bovenste plafonds onder niet vorstvrije ruimte	----	----	----	----	----	1	----
5	Vloeren boven buitenomgeving	----	----	----	----	----	1	----
6	Vloeren boven niet vorst vrije ruimte	----	----	----	----	----	1	----
7	Vloeren boven vorstvrije ruimtes (kelders)	----	----	----	----	----	2 / 3	----
8	Vloeren op volle grond	----	----	----	----	----	1 / 3	----
9	Buitenmuren in contact met de grond	----	----	----	----	----	2 / 3	----
10	Muren tussen beschermd volume en niet vorstvrije ruimte	----	----	----	----	----	1	----
11	Muren tussen beschermd volume en vorstvrije ruimtel	----	----	----	----	----	2 / 3	----
12	$\sum A_s$ = som van de oppervlakte van de verbouwde of herbouwde wanden	----- s						
T o T a ux	warmteverliesoppervlak $A_r = \sum A_j =$			----- 1		$\sum a_j \cdot k_j \cdot A_j =$		----- 2

Berekening van het globaal isolatieniveau volgens NBN B62-301

Vermeld in kolom A_s de oppervlakte van de verbouwde of herbouwde wanden

	Koudebruggen volgens NBN B62-002	k_l (W/mK)	l_j (m)	$k_{ij} \cdot l_j$ (W/K)	$\sum k_{ij} \cdot l_j$ (W/K)	
14	----- ----- ----- ----- -----	----- ----- ----- ----- -----	----- ----- ----- ----- -----	----- ----- ----- ----- -----	----- ----- ----- ----- -----	3
15	Warmteverlies van het verliesoppervlak	$\sum a_j \cdot k_j \cdot A_j - \sum k_{ij} \cdot l_j =$ $2 - 3 =$	-----	(W/K)		4
16	Gemiddelde warmtedoorgangs coëfficiënt	$k_s = 4 / 1 =$	-----	(W/(m ² K))		5
17	Beschermd volume	$V =$	-----	(m ³)		6
18	Compactheidsgraad	$V/AT = 6 / 1 =$		(m)		7
19	Globaal Isolatieniveau	si $V/AT \leq 1$	$K = k_s \times 100 = 5 \times 100 =$	-----		
		si $1 < V/AT < 4$	$K = k_s \times 300 = 5 \times 300 =$ $V/AT + 2 \quad 7 + 2$	-----		
		si $V/AT \geq 4$	$K = k_s \times 50 = 5 \times 50 =$	-----		

BIJLAGE 2

De k-waarde van de gemeenschappelijke wanden tussen twee beschermde volumes of tussen appartementen moet kleiner of gelijk zijn dan $1 \text{ W/m}^2\text{K}$		k ($\text{W/m}^2\text{k}$)
20	wand -----	
	wand -----	
	wand -----	

21	Bepaling van de K-peil van bestaande gebouwen die een verbouwing of een herbouwing ondergaan en waarvan de bestemming gewijzigd wordt. De K-peil mag niet groter zijn dan :		
	voor woongebouwen	$55 + 10 \cdot A_T / s =$ $55 + 10 \cdot 1/s =$	-----
	voor kantoorgebouwen of schoolgebouwen	$60 + 10 \cdot A_T / s =$ $60 + 10 \cdot 1/s =$	-----

Gezien om te worden gevoegd bij titel V van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van houdende goedkeuring van Titels I tot VIII van de Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening.

Verantwoordelijke uitgever: Jacques Van Grimbergen
Directeur-generaal van het Bestuur Ruimtelijke Ordening en Huisvesting

Layout: Tarmak

Fotografie: Marcel Vanhulst

Wettelijk depot: D/2007/9210/1

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

**Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Bestuur voor Ruimtelijke Ordening en Huisvesting**

CCN, Vooruitgangstraat 80 bus 1
1035 Brussel

Voor meer informatie:
www.gsv.irisnet.be